

Granskning av god ekonomisk hushållning 2024-12-31

Lindesbergs kommun

Revisionsrapport
Mars 2025

*Erika Brolin, projektledare
Petra Ribba, kvalitetssäkrare*

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapport respektive årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapport och årsredovisning.

Resultat från granskningen utgör även underlag för revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, 11:20, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och rött (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Om årsredovisning 2024

lakttagelser

- Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2024 och som behandlats av kommunstyrelsen 2025-03-25. Styrelsen har därmed överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).
- Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2024 visar följande:
 - Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget inte bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram. Underskotten är framför allt hänförliga till socialnämnden (-73,3 mnkr), barn- och utbildningsnämnden (-27,3 mnkr), tekniska nämnden (-5,2 mnkr) samt tillvästnämnden (-3,4 mnkr).
 - Den innehåller en investeringsredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder sammantaget bedrivit verksamheten inom tilldelad investeringsram.
 - Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om kommunens finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har varierat över tid, men totalt sett minskat sedan år 2020. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2024-12-31 uppgår till 17,88 procent. Nyckeltalssammanställningen saknar information om hur kommunens soliditet förhåller sig till andra likartade kommuner.
 - Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 6,63 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år. Årsredovisningen saknar information om hur kommunens sjukfrånvaro förhåller sig till andra likartade kommuner.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Fullmäktige beslutade 2023-06-19 § 92 om **Verksamhetsplan 2024-2026**. I dokumentet finns ett särskilt avsnitt benämnt *God ekonomisk hushållning*. I detta framgår bland annat att “God ekonomisk hushållning för Lindesbergs kommun innebär att säkerställa en ekonomi som håller över tid. Det innebär att kommunens finansiella och verksamhetens mål ska planeras så att de har en betydelse för god ekonomisk hushållning samt att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt för att uppnå hållbar utveckling”
- Årsredovisningen innehåller ett särskilt avsnitt benämnt *God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse*.
- I årsredovisningen bedöms att kommunfullmäktiges **grunduppdrag** till stor del uppnås utifrån de kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål som följts upp. Samtliga nämnder uppfyller till stor del sina mål, kvalitetsfaktorer och grunduppdrag. I delårsrapporten framgår följande bedömning av kommunfullmäktiges grunduppdrag:
 - *Arbetsgivare* - uppnås till stor del
 - *Samhälle och demokrati* - uppnås till stor del
 - *Välfärd och service* - uppnås till stor del
- Flera nämnder har **stora ekonomiska budgetavvikelser**. Kommunen har ett underskott som behöver återställas de kommande tre åren.
- I verksamhetsplanens avsnitt för god ekonomisk hushållning framgår två finansiella mål:
 - Soliditeten skall vara oförändrad eller öka under planperioden 2024-2026.
 - Årets resultat skall uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning under planperioden 2024-2026.
- I årsredovisningen framgår att de **finansiella målen inte är uppnådda** för kommunen. Kommunens soliditet har minskat från 21,11 procent till 17,88 procent 2024 och årets resultat blev -1,4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- I årsredovisningen görs en samlad bedömning utifrån de finansiella målen, grunduppdragen och kvalitetsfaktorerna för hela kommunen. Den sammanvägda bedömningen är att målet **god ekonomisk hushållning inte uppnås för året**.

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- I delårsrapporten per augusti lämnades en helårsprognos om -95,9 mnkr. Nämnderna redovisar för helåret totalt sett ett underskott om -90,4 mnkr. Tack vare +64,2 mnkr i finansförvaltningen blir resultatet -26,7 mnkr. Att resultatet blev avsevärt bättre än prognosen beror till stor del på engångsposter i finansförvaltningen. Omfattningen av finansförvaltningen kan bland annat härledas till felräkning avseende skatteintäkter samt utdelning från bolagen.
- I årsredovisningen finns ett särskilt avsnitt benämnt *Balanskravsresultat*.
- För år 2024 uppgår resultatet till -26,7 mnkr och därmed **uppnås inte lagkravet**. Detta är andra året i rad som resultatet för kommunen är negativt. **Resultatutjämningsreserven** (RUR) tas i anspråk med motsvarande summa. Det innebär att det från år 2025 finns 1,6 mnkr kvar i RUR:en. Det innebär att årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 0 mnkr.
- Kommunfullmäktige antog 2024-12-02 § 170 reviderad *Riktlinje för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och resultatreserv*. Utöver att exempelvis definiera god ekonomisk hushållning i Lindesbergs kommun, innehåller riktlinjerna även uppgifter om ianspråktagande av medel ur RUR:
 - Ianspråktagande ur reserven får ske när kommunens balanskravsjusterade resultat är negativt.
 - Ianspråktagande ur reserven kan göras när rikets prognostiserade underliggande skatteunderlagsutveckling nästkommande år understiger det genomsnittliga utvecklingen för de senaste 10 åren eller för att möta tillfälliga höga kostnader som orsakats av faktorer som kommunen inte råder över.
 - Ianspråktagandet får aldrig vara så stort att balanskravsresultatet blir högre än noll. Ianspråktagandet får aldrig överstiga 4 procent av genomsnittliga skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning för de tre senaste åren.
- Årsredovisningen innehåller en bedömning om att kriterierna för uttag ur RUR är uppfyllda.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**
- **Verksamhetsmål**

Nej, ej uppfyllt

I årsredovisningen framgår att de finansiella målen inte är uppnådda.

Delvis uppfyllt

I årsredovisningen görs bedömningen att de tre grunduppdragen uppnås till stor del.

2. Revisionsfråga 2

Är redovisat resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

Vår bedömning är att de av fullmäktige beslutade riktlinjerna för god ekonomisk hushållning, resultatutjämningsreserv och resultatreserv gör det möjligt för kommunen att göra uttag ur RUR.

2025-03-28

Petra Ribba

Uppdragsledare

Erika Brolin

Projektledare